

FLORA.

Nº. 35.

Regensburg. 21. September.

1846.

Inhalt: Manganotti, über die Vegetation des Monte Pastello bei Verona. — Hammerschmidt, Andeutungen über das Pflanzen-Zellenleben. — Klotzschii Herbar. viv. mycologic. C. IX. et X. cura L. Rabenhorst. — Sitzungen der botanischen Societät zu Edinburg.

AZBIGN von Oenicke in Düsseldorf und Meissner im Hamburg.

• Ueber die Vegetation des Monte Pastello bei Verona.
Eine pflanzengeographische Skizze aus einem Schreiben des Hrn. ANTON MANGANOTTI in Verona an die königl. bayer. botanische Gesellschaft in Regensburg.

Quod multa jam abhinc tempore erat in votis, ut observantiae meae tibi, Clarissime Praeses, Societatique tuae argumentum quodammodo praeberem, en hodie exequor tandem, dum has rariores agri veronensis botanicas stirpes isto illustrissimo Botanicorum collegio mittendas curo. Multas praeterea, et etiam haud vulgares mittere poteram, at mihi propositum fuit eas tantum deligere, quae, vel florae veronensis, vel Italiae borealis indigenae stirpes dici possent. Ex hoc intelligendum tibi erit, me potius paucas et raras, quam multas et inutiles plantarum species mittere voluisse.

Dum vero has ego stirpes pararem, ac multas in Provinciae veronensis monte *Pastello* lectas viderem, aliquid de hoc monte dicendum esse intellexi, ne ab hexternis prorsus ignoraretur. Plura de Baldo monte ab antiquis doctisque viris Calceolario, Pona, Seguierio, et aliis, ac tandem a clarissimo Pollinio nostro dicta sunt, sed de Pastello nullus unquam sermo factus, cumque aliis montibus implicitus reperitur, quum tamen quibusdam de causis distinguimereatur. Quamobrem nunc de hoc breviter loqui, ni tibi grave sit, operae praetium existimo.

Mons Pastellus (cujus nominis etymologiam, veluti scientiae inutilem, quaerere omitto) distat ab urbe Verona millia passuum XI occasum et septemtrionem versus. Patet latitudine millia passuum

III, ac longitudine millia passuum VII attingit, spinam efficiens parallelam Baldo monti, a quo valle per quam difluit Athesis flumen (quaeque ideo *Athesina* nuncupatur et etiam *Lagarina*) sejungitur.

Eadem Pastello ac Baldo monti adscribi potest origo, nam iisdem geologicis formationibus uterque constare certum est, quos una ac eadem *καταστροφή* olim extollit. Saxum ex quo totus constat mons calcareum, attamen multis diversisque depositionibus adscribendum, ex quibus antiquior, quaeque ad radices montis conspicitur, Neocomianas depositiones aequare aetate censeo. Hic lapis, in quo quandoquidem marinae multorum generum conchae, et praesertim Ammonites inveniuntur, statuario ac architectonio usui inservit, et assidue magno foenore extrahitur. Extrahitur alius etiam lapis in quo Radialia Echinoderma, praesertim familiae *Sputangorum*, ut *Ananchytes*, *Schyzastra*, *Micastra* aliaque fossilia reperiuntur, et sedimentis superioribus calcareis adscribi debet. Hic saxo Neocomiano insidet, et e stratis tenuioribus constituitur, ita ut ab immemorabili tempore ad vias Veronae sternendas in usu veniat. Haec saxa praecipue memoranda sunt; multa praeterea ibi etiam alia inveniuntur, et praesertim *calcareo marnosa*, inter rupes sedimenti calcarei superioris recensenda. Basalthen vero *amorphum*, quod duobus in locis hujus montis conspicitur, et a quo lapis calcareo-marnosus schistiformis subvertitur, parziale accidens tantum, nec cum majori *catastrophe* confundendum videtur.

Sed mihi dicendum praecipue est de hujus montis botanicis productionibus. Vere rariorum stirpium specimina hic colligenda curavi, attamen notatu digniora nunc recensenda existimo. Has tantum memorare constitui, de caeteris vulgarioribus tacebo.

Tota ea pars montis, quae ab asperis praeruptisque scopulis non occupatur, nemoribus tegitur, quae in demissioribus locis e Quercubus fere omnino conflantur. Hae praecipue sunt *Quercus Robur*, *Aesculus* L., *pubescens* Willd. At in editioribus locis *Fagus sylvatica*, *Acer Pseudoplatanus*, *Carpinus Betulus*, *Corylus Avellana* L. sylvulas rariores ac dumeta constituunt.

Quisquis interea Botanicus, res herbariae gratia, huc adeat, ad extremas montis radices meridiem versus, inter non vulgares Orchidearum stirpes, inter quas notandae *Orchis tephrosanthos* Vill., *mascula*, *globosa* L., legendum apprime inveniet *Helianthemum pulverulentum* DeC. At si praeruptum senticosumque callem ascendat, qui inter scissas a vertice rupes aperitur, supra arcem, quam *la Chiusa*

incolae appellant, ibi inveniet rariores species quas colliget. Hae praesertim sunt: *Campanula petraea*, *C. spicata* L., *Phyteuma Scheuchzeri* All., *Apargia incana* Willd., *Silene Saxifraga*, *Hyssopus officinalis*, *Arenaria bavarica* L., *Galium cinereum* All., *Centranthus ruber* DeC., *Ferula Ferulago*, *Arabis Turrita* L., *Rosa dumetorum* Reich. aliaeque minoris momenti. Ubi vero scopuli rariores sunt dumeta passim exurgunt in quibus species erebriores sunt: *Quercus Ilex*, *Pistacia Terebinthus*, *Cercis Siliquastrum*, *Fraxinus Ornus* L. Hic quoque notatu digna *Centaureae* species. Quum hanc ego legerem in dubio certe non haesi quin esset *Centaurea splendens* L.; anthodii enim squamae scariosae ac mucronatae, quales in tali specie esse debent, at sic apice lacerae apparent, ut fere ciliatae videantur; ob quod ad *Centauream paniculatam* accedit.

Dum autem montis latera sub culmine perlustramus in plerasque stirpes botanicas, et quidem raras incidimus, ex quibus notandae praesertim sunt *Plantago Victorialis* Pers., *Digitalis lutea*, *Cytisus argenteus* L., ac illa omnium pulcherrima *Malva Morenti* Polln. Cum adscendendo pergimus aliae nobis stirpes occurrunt, praecipue: *Festuca montana* Sternb., *Calamagrostis sylvatica* PB., *Iris graminea* L., *Digitalis ambigua* Murr., *Euphrasia tricuspidata* L., *Myosotis alpestris* Hopp., *Gentiana acaulis*, *G. ciliata*, *G. cruciata*, *G. verna* L., *G. germania* Willd., *Valeriana tripteris*, *Astrantia major*, *Athamanta cretensis*, *Aconitum Lycoctonum*, *A. Anthora* L., *Ranunculus montanus* Willd., *Helleborus foetidus*, *Dentaria enneaphyllos*, *Spiraea Aruncus* L., *Cotoneaster vulgaris* Lindl., *Rosa arvensis* Huds., *Alyssum myagroides* All., *Cytisus hirsutus* L., *Astragalus pastellianus* Poll. Species haec longe omnium rarissima, ac diligentissime observanda. Hanc Pollinius recensuit in sua *Flora veronensi* P. II. pag. 500. et veluti *Astragali vesicarii* L. varietatem eam designavit. Ipse vero nunquam in solo natali speciem vidit, ac speciminibus tantum allatis eam determinavit. Ex inspectione vivae plantae, quam ego etiam mecum transtuli, et excolui, facile perspexi immutabilem esse, et habitu, indumento, foliis, ac praecipue leguminibus maturitate calyce duplo longioribus ab *A. vesicario* differre. Hae melius cognovi e speciminibus *A. vesicarii*, quae e Dalmatia, Liguria, ac Piceno Italiae accepi, quae cum omnia inter se omnino conveniunt ab hoc nostro magnopere differunt. Pariter hic ab *Astragalo albido* W. K. differt habitu

toto. et praesertim foliis, quae in *albido* fere obovata, in *pastelliano* taudem elliptico-acuta conspiciuntur. Itaque hanc ego sententiam fero, ut, nisi pro distincta specie possit haberi, tamen pro *A. vesicarii* eximia varietate, atque habitu constanti et singularibus notis praedita, certe habeatur.

Aliae denique stirpes crescunt in summo vertice. Hic a mari plus metris MC. mensurae gallicae attollitur, ac, ob scopulos e solo eminentes plerumque difficilis, a septemtrionibus scinditur, et quasdam efficit vallecultas aquiloni oppositas, in quibus rarae species leguntur. Ex his recenseri possunt: *Carex mucronata* All., *Allium ochroleucum* W.K., *Orchis pallens* L., *Gymnadenia odoratissima* Rich., *Primula officinalis*, *Galium rubrum*, *Campanula Alpini*, *Hieracium porrifolium* L., *Bellidiastrum Micheli* All., *Scabiosa graminifolia*, *Valeriana saxatilis* L., *Viola Allioni* Pio, *V. sylvestris* All., *Potentilla caulescens*, *Rosa alpina* L. Aliaeque stirpes, de quibus, ne plus aequo prolixior sim, tacebo.

Huc usque de re herbaria. Si vero de Zoologia loquimur, parum sane dicendum est, attamen notatu digna *Falconis* species, quae in hujus montis sylvis opacis quotannis nidificat. Haec species *Falco brachydactylus* Temminck vel *F. gallicus* L. nunquam in provincia nostra notata, nec in Baldo quidem monte, quamvis indigena. De aliis avibus, quae certis anni tempestatibus illic inveniuntur, praetereundum credo; nec de Mammalibus quidquam dicendum est, ac inter Reptilia memorari potest tantum *Coluber Berus* L., qui odiose sylvulas humentes haud minimo transeuntium periculo incolit. —

Haec de monte Pastella dicenda breviter censui, ne ignotus prorsus remaneret, utque Geographiae botanicae quodammodo inseruirem, quum multas in hoc monte lectas botanicas stirpes rei herbariae cultoribus misissem.

Dabam Veronae VIII. Calend. Martii MDCCCXXXVI.

Andeutungen über das Pflanzen-Zellenleben. Von Dr. Carl E. HAMMERSCHMIDT in Wien.

In der Pflanze beschränkt sich der Organismus in seiner Wesenheit auf die Bildung von einzelnen Zellen. Die Pflanzenzelle ist ein zur Selbstständigkeit gelangtes Einzelwesen, sie ist, wie Endlicher in seinen Grundzügen der Botanik bemerkt, der erste materielle Lebenskeim der Pflanze, und bildet nicht nur in manchen

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung](#)

Jahr/Year: 1846

Band/Volume: [29](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Ueber die Vegetation des Monte Pastello bei Verona. Eine pflanzengeographische Skizze aus einem Schreiben des Hrn. Anton Manganotti in Verona an die königl- bayer. botanische Gesellschaft in Regensburg 545-548](#)